

~ Методологија ~

СПОЉНА ТРГОВИНА

ПРАВНИ ОСНОВ

Статистичко истраживање трговина робом са иностранством у Републици Српској проводи се на темељу Статистичког програма Републике Српске за период 2026–2029. године и Закону о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај

Основни циљ ове статистичке активности је приказ података о робној размјени Републике Српске са иностранством.

Јединице посматрања/Извјештајне јединице

Подаци о увозу и извозу односе се на правне субјекте са сједиштем у Републици Српској.

Извор и начин прикупљања података

Извор података за статистику спољне трговине је царински документ, Јединствена царинска исправа о увозу и извозу робе (ЈЦИ).

Јединствена царинска исправа је документ који декларант (пословни субјект или друга овлашћена особа, нпр. шпедитер) подноси царинарници приликом царинења робе. У ЈЦИ се уписују подаци везани за поступак царинења и подаци везани за потребе статистике и осталих корисника. За прикупљање и контролу исправности јединствених царинских исправа одговорна је Управа за индиректно опорезивање БиХ - Одјељење за царине. Републички завод за статистику преузима од Управе за индиректно опорезивање контролисане јединствене царинске исправе, припремљене за аутоматску обраду података и статистички их обрађује и објављује у складу са међународним препорукама.

Обухват

Статистика спољне трговине обухвата сав промет робе која се извози из земље и која се увози у земљу, а која је хомогена према врсти производа, земљи поријекла, одредишту, начину плаћања и моменту преласка границе.

У складу са европским стандардима, подаци се обухватају према систему специјалне трговине, што значи да се поред редовног извоза и увоза, обухвата и извоз и увоз по основу процеса оплемењивања, тј. обрада и дорада, а искључује се привремени извоз и увоз.

Из укупне вриједности увоза и извоза искључен је увоз и извоз остварен од стране физичких лица.

Извозне вриједности обрачунавају се према FOB (Franco on Board) паритету. FOB паритет подразумјева да се фактурна вриједност умањује за транспортне трошкове и друге трошкове од границе Босне и Херцеговине до мјеста испоруке у иностранству, уколико је уговорено да се испорука робе врши у иностранству. Уколико је уговорено да се испорука робе врши у земљи, фактурна вриједност се увећава за трошкове настале од мјеста испоруке до границе Босне и Херцеговине.

Увозне вриједности обрачунавају се према CIF (Cost, Insurance and Freight) паритету. CIF паритет подразумјева да се фактурна вриједност увећава за трошкове транспорта и друге трошкове од мјеста испоруке до границе Босне и Херцеговине, уколико је уговорено да се роба испоручује у иностранству. Уколико је уговорено да се роба испоручује у земљи, фактурна вриједност се умањује за трошкове настале од границе Босне и Херцеговине до мјеста испоруке у земљи.

Класификације и номенклатуре

За прикупљање података о извозу и увозу робе и декларисање у поступку царинења, користи се Хармонизовани систем (ХС) назива и бројчаног означавања роба Свјетске царинске организације.

Подаци из спољне трговине исказани су и према Класификацији дјелатности - КД и Стандардној међународној трговинској класификацији - СМТК.

Као партнер земља у случају увоза узима се земља поријекла робе, а у случају извоза земља одредишта. Ако је податак о земљи поријекла или одредишта недоступан, као земља партнер узима се земља отпреме. У случају увоза то је земља из које је роба непосредно испоручена, а код извоза то је земља у коју је роба непосредно испоручена.

Груписање земаља извршено је према Геономенклатури ЕУ ИСО алфа нумеричком систему класификације земаља.

Публиковање

Подаци се објављују за ниво Републике Српске у мјесечним и годишњим саопштењима “Робна размјена Републике Српске са иностранством (увоз и извоз)”, “Билтен спољне трговине” и у оквиру публикација “Мјесечни статистички преглед”, “Статистички годишњак Републике Српске”, “Ово је Република Српска” и “Индикатори одрживог развоја Републике Српске”.

Припремила:

Сања Стојчевић Увалић

Посљедње ажурирање:

27. март 2026.